

NUJNO PISMO ODLOČEVALCEM GLEDE DEREGULACIJE PRAVIL O UPORABI FFS

Naslovniki,:

- Predsednik Vlade RS Slovenije dr. Robert Golob
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ministrica, Mateja Calušić
- Svet EU, Evropski poslanci Slovenije

Zadeva: Nujni poziv za umik točke iz dnevnega reda o odločanju, dne 11.12.2025 o nevarni deregulaciji pesticidov: »simplification omnibus» na Svetu EU za kmetijstvo v Bruslju

Ozaveščeni državljani RS, društva, institucije in posamezniki, ki nam je mar za okolje, biodiverzitetu ter zdravje ljudi, opraševalcev in trajnostno prihodnost vas pozivamo, da Republika Slovenija v postopkih na ravni EU odločno nasprotuje predlogu Evropske komisije v okviru t. i. »simplification omnibus,« in zahteva umik te točke iz dnevnega reda na Svetu EU, ki bo dne 11.12.2025 v Bruslju, ki bi omogočala nevarno deregulacijo pesticidov v »simplification omnibus» dokler se ne opravijo dodatne raziskave, ki bodo omogočale pošteno odločevanje o tej točki.

ZAKAJ JE TO POMEMBNO? Slovenija ima dolgo tradicijo zaščite opraševalcev, tal in narave, zato pričakujemo, da bo v Svetu EU zagovarjala visoke standarde, ki varujejo zdravje ljudi in okolja. V tej točki obravnave se namreč vključujejo določbe, po katerih bi pesticidi dobili **nedoločena dovoljenja**, države pa ne bi bile več zavezane upoštevati **najnovejših znanstvenih študij**. Zakaj je predlog »simplification omnibus« **nevaren za zdravje, naravo in hrano v Evropi?** Predvideva se **odprava časovno omejenih dovoljenj**, kar lahko pomeni **neomejeno trajno uporaba pesticidov**, brez obveznih 10-letnih ponovnih ocen kar pomeni, da **lahko pesticidi ostanejo v uporabi, tudi če nove študije pokažejo škodljivost**. Na takšen način EU izgubi ključen varovalni mehanizem, ki varuje ljudi in naravo. Predlog ni tehnična poenostavitev, temveč bi pomenil **najresnejše slabljenje varstva pred nevarnimi kemikalijami v EU v zadnjih 20 letih** in ogroža pravno varnost in integriteto evropskih postopkov odobritev varne uporabe FFS. **Sprejetje takšne zakonodaje pomeni tudi neupoštevanje stroke in znanosti, saj je v predlogu odstranjena zahteva, da morajo države članice pri odobritvah upoštevati najnovejšo neodvisno znanost.** To pa pomeni regulacijo na osnovi zastarelih podatkov.

Žalostno je, da bi sprejete takšne zakonodaje omogočalo ponovna uporaba že prepovedanih pesticidov, saj bi lahko prepovedane snovi lahko ostale v uporabi še tri dodatna leta. To pomeni tri dodatne sezone za katere bi vedeli, da škodujejo proti onesnaženju tal, voda in hrane in bi jih lahko nadaljnje nemoteno uporabljali. Slovenija in EU že sedaj beleži **drastičen upad čebel, žuželk in ptic. Ogroženost opraševalcev in biodiverzitete** bi se z deregulacijo pesticidov **bistveno povečala. Tveganja za kakovost hrane in pitne vode** bi bila večja, saj daljša uporaba pesticidov pomeni več ostankov v živilih in višjo verjetnost kontaminacije vodnih virov.

S sprejetjem takšen zakonodaje se posega v kršenje načela previdnosti, ki ga EU zakonodaja zahteva zaščito zdravja in okolja v primeru znanstvene negotovosti. Ta predlog, če bi bil sprejet pa spreminja zakonodajo brez ocene vplivov. V tem primeru ne gre za poenostavitev postopkov, ampak za sistemsko deregulacijo. Administrativna racionalizacija kot je predvidena ne more in ne sme vključevati odprave ključnih varovalnih mehanizmov.

Ali je pravilno razumeti, da ta predlog odpira vrata lobijskim pritiskom ter zmanjšuje preglednost in odgovornost ter omogoča nekontrolirano uporabo pesticidov.?

POZIV ODLOČEVALCEM: Na vse odločevalce naslavljamo zahtevo, da Slovenija zavzame profesionalno stališče, ki bo zagotavljajo naši Sloveniji in drugim državam EU nadaljnji profesionalni pristop pri uporabi FFS.

Naprošamo vas za odgovorno ravnanje in umik te točke iz dnevnega reda v korist državljanov ter narave, da Slovenija zahteva umik točke iz dnevnega reda dokler se ne pridobijo dodatne znanstvene študije ter niso izdelane nove ocene vplivov in ocena tveganj, ki bi lahko potrdile, da s takšnim sprejetjem zakonodaje ne delali škodi zdravju ljudem, okolju in opravevalcem in tal in ne bi bilo slabih učinkov na biodiverziteti.

DODATNA GRADIVA. Vse naslovnike naprošamo, da dodatno preučijo gradiva in argumente iz znanstvenih virov, da se boste lažje odločili pravilno in podprli zgornje zahteve: »Opravevalci in pesticidi: EFSA (European Food Safety Authority): neodvisne ocene tveganj neonikotinoidov (2013–2018): EEA – European Pollinators Initiative: stanje opravevalcev v EU; IPBES Pollinators Global Assessment (2016). Glede pesticidov in biodiverzitet naprošamo, da preučite gradivo: Hallmann et al. 2017: 75 % upad biomase žuželk v 30 letih; Sánchez-Bayo & Wyckhuys 2019: global decline of insects; BirdLife Europe: upad ptic v kmetijskih krajih. Glede pesticidov in vode pa: EEA Water Quality Reports (2020–2023)., European Groundwater Assessment – pesticidni ostanki. Poznano je, da pesticidi vplivajo tudi na zdravje ljudi, naprošamo za poučitev gradiv: WHO & IARC: klasifikacija rakotvornih pesticidov (npr. glifosat): EFSA in JRC poročila o ostankih pesticidov v hrani. Upoštevati pa je potrebno tudi pravna načela: TFEU – člen 191: načelo previdnosti in Uredba (ES) 1107/2009: postopek odobritve pesticidov, časovne omejitve.«

Prosimo, da preučite tudi slovenske vire: » Predstavitev rezultatov monitoringa divjih čebel v Sloveniji (2023) — GOV.SI; <https://www.gov.si/novice/2023-05-16-predstavitev-rezultatov-monitoringa-divjih-cebel-v-sloveniji>; in <https://instore.si/sl/article/84029/s-pilotnim-monitoringom-nasli-239-vrst-divjih-cebel>

Pomembna je tudi preučitev vplivov kmetijstva s uporabo FFS na tla in biodiverziteti v Sloveniji: Raznolikost talne mezofaune v slovenskih kmetijskih sistemih z uporabo QBS indeksa in njegovih modifikacij; <https://journals.uni-lj.si/abs/article/view/19787>; Spremembe števila deževnikov glede na prakse obdelave tal v slovenskih vinogradih: <https://www.mdpi.com/2073-4395/11/6/1241>; Vpliv intenzivnosti upravljanja travnikov na sestavo funkcionalnih skupin in kemične lastnosti tal v polnarnodnih travniščih: <https://www.mdpi.com/2223-7747/14/15/2274>; Konvencionalno kmetovanje negativno vpliva na talno favno, fizikalno-kemične

lastnosti tal in večfunkcionalnost;
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0031405624034826?via%3Dihub>;
in Ohranimo tla živa – Biotska pestrost tal v Sloveniji;
<https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Dokumenti/Tla/Slovensko-partnerstvo>;

Podpisniki s somišljeniki in organizacije pozivamo Vlado RS Pristojna ministrstva, naj v Svetu EU odločno zavrne predlog in zahteva njegov umik z dnevnega reda, dokler ne bodo opravljene celovite znanstvene ocene vplivov.

Slovenija in Evropa se že sooča s krizo biodiverzitete. Kakršnakoli deregulacija, ki poveča tveganja za naravo, zdravje in kakovost hrane, je v tem trenutku nevarna in nesprejemljiva,” opozarjamo podpisniki. A

V upanju, da boste k temu področju pristopili z vos odgovornostjo preučili argumente in uspeli zaustaviti to nepravilne postopke na katere smo vas opozorili vas naprošamo za odgovor in pojasnitev vaše odločitve in nadejamo se uspešne izvedbe.

S spoštovanjem:

Podpisniki ozaveščenih institucij društva in posameznikov:

- Združenje Ekoci - eko civilna iniciativa Slovenije
 - Vseslovensko gibanje Oskrbimo Slovenijo štafeta semen
 - Gibanje Rajski vrt obilja za vse
 - DODAJAMO SOPODPISNIKE
-
- Zbrani podpisi posameznikov so zbrani v arhivu in varovani v skladu Z GDPR